Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia Latina - Cod. Aug. perg. 154

[Reichenau ?], [14. Jh.]

Amos

urn:nbn:de:bsz:31-42065

Visual Library

tio auulsus inspectatur. qr loquitur de decem
tribz. que p ydolatriam a cultu dei israel et
iam a regno dauid erant auulse. Fuit
aut cognatio eius ex oppido thecue. q vi
miliaribz a bethleem distat. circam ge
rens pecor i latitudine campor. quibus
proximi oppido thecue. i quibz hinni au
de atq harenose. nichil omino frugum
gignitur. sz ubrimis pascuis fundatur
et ideo cuncta sunt plena pastoribz. et steri
litas terre compensatur pecor multitudine.
Ex hoc numero pastor fuit amos impe
tus sermone. sz plenus scia. Prophauit
aut eisdem temporibz. quibz iohel. naum.
ionas. osee. ysaias. Maxime aut contra
x tribz locutus e. pauca de duabz inserens.
Hunc ablatum de numero pastor mi
sit deus ut i samaria prophetaret. quem ama
sias sacerdos frequenter plagis affligebat
tande filius eius ozias uecte p tem
pora transfixit. Post h semiuiuus in
terram suam euectus. Post aliquot dies
dolore uulneris expirauit. Sepultusque
e cum patribz suis. Item alius prologus.

Amos non ad ierlm sz ad sama
riam prophat qd ad isrl aptinet.
ex eo qd septimus e. Misit ama
sias sacerdos bethel ad ierobo
am regem isrl dicens. Rebellauit contra
te amos i medio domus isrl. Et post
paululum dixit amasias ad amos. Qui
uidens fuge in terram iuda et ibi prophetabis
et terram bethel sanctificatio regis et domus
regni e. Cui respondit amos. Non eram
propheta nec prophete filius sed opilio rubo
rum moros distringens. tulitque me
dominus cum sequerer gregem et dixit.
Vade propheta ad populum meum
israhel. Item alius prologus.

Ozias idem e qui et za
charias qui debitum
sacerdotum sibi uen
dicans percussus est
lepra in fronte. Sz et terre motus factus
e magnus p totam ierlm. Ierobo am
uo fuit pronepos hieu. Cui hieu deus
pmiserat. qd usq ad quartam generati
onem ex semine eius essent reges
sr isrl. et in h ierobo am pmissio illa
completa est. Expliciunt prologi.

Incipit amos propheta

Verba amos
qui fuit i
pastorali
bz de thecu
e que uidit
sup isrl i
diebz ozie
regis iuda.
et in diebz ierobo am filii ioas re
gis isrl. ante duos annos terremotus.
Et dixit. Dns de syon rugiet. et de
ierlm dabit uocem suam. Et luxerunt
speciosa pastor. et exsiccatus e uertex
carmeli. Hec dicit dns. Sup tribz sce
leribz damasci. et sup iiii. non conuertam
eum. eo qd triturauerint i plaustris
ferreis galaad. Et mittam ignem i
domum azahel. et deuorabit domum
benadad. Et conteram uectem dama
sci. et disperdam habitatorem de campo
ydoli. et tenentem sceptrum de domo uo
luptatis. et transferetur pplus syrie cire
ne. dicit dns. Hec dicit dns. Sup tribz
sceleribz gaze. et sup iiii. non conuertam
eum. eo qd transtulerit captiuitatem
perfectam. ut concluderet eam i ydumea.
Et mittam ignem in murum gaze. et deuora

bit edes eius. Et disperdam habitatore
de azoto: et tenentem sceptrum de a
scalone. Et convertam manum meam sup
accaron: et peribunt reliquie philisti
noz dicit dns ds. Hec dicit dns ds.
Sup tribz sceleribz tyri et sup iiii. n
convertam eum. eo qd concluserit cap
tivitatem perfectam in ydumea: et n sit
recordati federis fratrum. Et mittam igne
in murum tyri: et devorabit edes ei. H
dicit dns. Sup tribz sceleribz edom et su
iiii. n convertam eum. eo qd persecutus sit
in gladio fratrem suum: et violavit miam
eius: et tenuerit ultra furorem suum: et i
dignationem suam servaverit usqz i
finem. Mittam ignem in theman: et devora
bit edes bosre. Hec dicit dns. Sup trib
sceleribz filiorum amon et sup iiii. non co
vertam eum: eo qd dissecuerit pregna
tes galaad. ad dilatandum terminum
suum. Et succendam ignem in muro rab
bath. et devorabit edes eius in ululatu
in die belli et in turbine in die commo
tionis. Et ibit melchon in captivitate
ipse et principes eius simul: dicit dns.
II
Hec dicit dns. Sup tribz
sceleribz moab et sup iiii. no
convertam eum. eo qd incenderit ossa
regis ydumee usqz ad cinerem. Et mit
tam ignem in moab: et devorabit ede
carioth. Et morietur in sonitu moab
in clangore tube. Et disperdam iudice
de medio eius. et omnes principes ei
interficiam cum eo: dicit dns. Hec dicit dns.
Sup tribz sceleribz iuda et sup iiii. n
convertam eum. eo qd abiecerit legem dni:
et mandata eius non custodierit. Dece
perunt enim eos ydola sua: post que ab
ierunt patres eorum. Et mittam ignem in
iuda: et devorabit edes ierlm. Hec dicit
dns. Sup tribz sceleribz isrl et sup iiii
n convertam eum: pro eo qd vendiderit arge
to iustum et pauperem pro calciamentis.
Qui conterunt sup pulverem terre capita
pauperum: et viam humilium declinant. Et
filius ac pater eius ierunt ad puellam:
ut violarent nomen scm meum. Et sup
vestimentis pigneratis accubuerunt
iuxta omne altare: et vinum dampnato
rum bibebant in domo dei sui. Ego autem ex
terminavi amorreum a facie eorum. cuius
altitudo cedrorum altitudo eius: et fortis
ipse quasi quercus. Et contrivi fructum ei desup:
et radices eius subter. Ego sum qui ascen
dere vos feci de terra egypti. et eduxi vos in
deserto xl. annis: ut possideretis terram
amorrei. Et suscitavi de filiis vestris p
phetas: et de iuvenibz vestris nazareos.
Numquid non ita est filii isrl: dicit dns. Et p
pinabatis nazareis vinum: et prophetis
mandabatis dicentes. Ne prophetetis. Ec
ce ego stridebo sup vos. sicut stridet
plaustrum onustum feno. Et peribit fu
ga a veloce: et fortis non obtinebit vir
tutem suam. Et robustus non salvabit
animam suam: et tenens arcum non stabit.
Et velox pedibz non salvabitur: et ascensor
equi non salvabit animam suam. Et ro
bustus corde inter fortes nudus fugi
et in die illa dicit dns.
III
Audite verbum qd locutus est dns
sup vos filii isrl. sup omnem co
gnationem quam eduxi de terra egypti.
dicens. Tantum vos cognovi ex omnibz
cognationibz terre: idcirco visitabo su
per vos omnes iniquitates vestras. Numquid
ambulabunt duo pariter: nisi convenerit
eis? Numquid rugiet leo in saltu: nisi

habuerit p̄dam· Numquid dabit catul͞
leonis uocem de cubili suo· nisi aliq̃
apphenderit· Numquid cadet auis ī laq̃
um tre absq; aucupe· Numq̃ aufert
laqus de tra· an q̄ aliquid ceperit· Si
clanget tuba in ciuitate· ⁊ pp̄ls ñ ex
pauescet· Si erit malum ī ciuitate
qd dn̄s ñ fecit· Quia ñ faciet dn̄s d̄s ũ
bum· ñ reuelauit secretũ suũ ad ser
uos suos pphas· Leo rugiet quis nō
timebit· Dominus d̄s locut̄ ē quis nō
pphabit· Auditum facite ī edibz azoti
et in edibz tre egipti· ⁊ dicite· Congre
gamini sup montes samarie· ⁊ uide
te īsanias multas ī medio eius· ⁊ ca
lumpnia patientes ī penetralib; ei͛·
Et nescierunt facẽ rectum dicit dn̄s·
thesaurizantes iniquitatẽ ⁊ rapinas
ī edibz suis· Propterea h̃ dicit dn̄s d̄s·
Tribulabit ⁊ circuiet tra· ⁊ detrahet
ex te fortitudo tua· ⁊ diripient edes
tue· Hec dicit dn̄s· Quomō si eruat pa
stor de ore leonis duo crura· aut ex
tremũ auricule· sic eruent filii isrł
qui habitant ī samaria in plaga lecti
li· ⁊ in damasci grabato· Audite et
contestamini in domo iacob· dicit dn̄s d̄s
exercituũ· Quia in die cũ uisitare ce
pero p̄uaricationes isrł sup eum· ui
sitabo ⁊ sup altaria bethel· Et āpu
tabunt cornua altaris· ⁊ cadent ī
tram· Et percutiam domũ hiemalẽ
cũ domo estiua· ⁊ pibunt dom͛ ebur
nee· ⁊ dissipabunt edes multe· dic dn̄s·
IIII Audite ũbum h̃ uacce
pingues· q̄ estis ī monte sa
marie· q̄ calumpnia facitis egenis·
⁊ confringitis paupes· Que dicitis
dn̄is uris· Afferte ⁊ bibem͛· Iurauit
dn̄s d̄s in sc̄o suo· q̄ ecce dies uenient
sup uos· ⁊ leuabunt uos ī contis· ⁊
reliquias uras in ollis feruentib;·
Et p apturas exibitis· alta cōtra alte
ram· ⁊ piciemini ī armon· dicit dn̄s·
Venite ad bethel· ⁊ impie agite· ad
galgalam ⁊ multiplicate p̄uarica
tionẽ· Et offerte mane uictimas
uras· tribz diebz decimas uestras·
Et sacrificate de fermentato laudẽ·
⁊ uocate uoluntarias oblōnes· ⁊
annuntiate· Sic eñ uoluistis filii isrł·
dicit dn̄s d̄s· Unde ego dedi uob̃ stupo
rem dentiũ ī cunctis urbibz uris· ⁊
īdigentiam paniũ ī omnibz locis ue
stris· ⁊ ñ estis reũsi ad me· dicit dn̄s·
Ego q̄z phibui a uob̃ ymbrem· cum
adhuc tres menses supeẽnt usq; ad
messem· ⁊ plui sup ciuitatẽ unam·
⁊ sup alteram ñ plui· Pars una con
pluta ē· ⁊ ps sup quam ñ plui aru
it· Et uenerunt due ⁊ tres ciuitatẽ
ad ciuitatẽ unam ut biberent aq̃m·
⁊ ñ sunt saciate· Et ñ redistis ad
me dicit dn̄s· Percussi uos ī uento u
rente ⁊ ī aurigine· Multitudinẽ
hortoꝝ uroꝝ ⁊ uinearꝝ uraꝝ oli
ueta ura ⁊ ficeta ura· comedit eru
ca· ⁊ ñ redistis ad me dic dn̄s· Misi
ī uos mortẽ in uia egipti· percussi ī
gladio iuuenes uros usq; ad cap
tiuitatẽ equoꝝ uroꝝ· Et ascendẽ
feci putredinẽ castroꝝ uroꝝ ī na
res uras· ⁊ ñ redistis ad me dic dn̄s·
Subuerti uos sic̃ subuertit dn̄s sodomam
⁊ gomorrã· ⁊ facti estis q̄si torris rap
tus de incendio· ⁊ ñ redistis ad me
dicit dn̄s· Q̃ ppt̃ h̃ faciam t̃ isrł· Post
q̃m aũt h̃ fec̃o t̃· pparare ī occursum

di tui isrl. Quia ecce formans mon-
tes et creans ventum et annuncians
homini eloquium suum faciens matu-
tinam nebulam et gradiens super ex-
celsa terre dominus deus exercituum nomen eius.
Audite verbum istud quo V
ego levo super vos planctum.
Domus Israel cecidit, non adiciet ut resur-
gat. Virgo Israel proiecta est in terram su-
am, non est qui suscitet eam. Quia hec
dicit dominus deus. Urbs de qua egrediebantur
mille relinquentur in ea centum, et de qua egre-
diebantur centum relinquentur in ea decem in
domo Israel. Quia hec dicit dominus domui Israel:
Querite me et vivetis. Et nolite que-
rere bethel, et in galgala nolite intra-
re, et in bersabee non transibitis. Quia
galgal captiva ducetur, et bethel erit
inutilis. Querite dominum et vivite, ne
forte comburatur ut ignis domus ioseph
et devorabit, et non erit qui extinguat be-
thel. Qui convertitis in absinthium iudici-
um, et iustitiam in terra relinquitis, faci-
entem arcturum et orionem, et convertentem
in mane tenebras, et diem in noctem mu-
tantem. Qui vocat aquas maris et ef-
fundit eas super faciem terre, dominus nomen est
eius. Qui subridet vastitatem super ro-
bustum, et depopulationem super potentem
affert. Odio habuerunt in porta corripi-
entem, et loquentem perfecte abhominati sunt.
Idcirco pro eo quod diripiebatis pauperem
et predam electam tollebatis ab eo, do-
mos quadro lapide edificabitis et non
habitabitis in eis, vineas amantissimas
plantabitis et non bibetis vinum earum. Quia
cognovi multa scelera vestra et fortia
peccata vestra. Hostes iusti, accipientes mu-
nus et pauperes in porta deprimentes.

Ideo prudens in tempore illo tacebit, quia tempus
malum est. Querite bonum et non malum ut
vivatis, et erit dominus deus exercituum vobiscum,
sicut dixistis. Odite malum et diligite
bonum, et constituite in porta iudicium, si
forte misereatur dominus deus exercituum reliquiis
ioseph. Propterea hec dicit dominus deus exercituum
dominator: In omnibus plateis planctus,
et in cunctis que foris sunt dicetur
ve ve. Et vocabunt agricolam ad luctum
et ad planctum eos qui sciunt plangere.
Et in omnibus vineis erit planctus, quia per-
transibo in medio tui, dicit dominus. Ve deside-
rantibus diem domini. Ad quid eam vobis?
Dies domini ista tenebre et non lux. Quomodo
si fugiat vir a facie leonis, et occurrat
ei ursus, et ingrediatur domum et inni-
tatur manu sua super parietem, et morde-
at eum coluber. Numquid non tenebre dies
domini et non lux, et caligo et non splendor in ea?
Odi et proieci festivitates vestras et non ca-
piam odorem cetuum vestrorum. Quod si obtuli-
tis michi holocaustomata et munera vestra
non suscipiam, et vota pinguium vestrorum non
respiciam. Aufer a me tumultum car-
minum tuorum, et cantica lyre tue non au-
diam. Et revelabitur quasi aqua iudicium tuum
et iustitia tua quasi torrens fortis. Numquid
hostias et sacrificium obtulistis michi in de-
serto xl annis domus Israel? Et porta-
stis tabernaculum moloch deo vestro et
ymaginem ydolorum vestrorum, sydus dei ves-
tri, que fecistis vobis. Et migrare vos faciam
trans damascum, dicit dominus deus exercituum
Ve qui opulenti VI nomen eius.
estis in syon, et confiditis in monte
samarie, optimates capita populorum, ingre-
dientes pompatice domum Israel. Transite
in chalanne et videte, et ite inde in emath

magnam. et descendite in Geth Palestino-
rum, et ad optima queque regna horum: si latior
terminus eorum termino vestro est. Qui separa-
ti estis in diem malum, et appropinquatis so-
lio iniquitatis. Qui dormitis in lectis
eburneis, et lascivitis in stratis vestris:
Qui comeditis agnum de grege, et vitu-
los de medio armenti. Qui canitis ad vo-
cem psalterii. Sicut David putaverunt
se habere vasa cantici, bibentes in fialis vi-
num, et optimo unguento delibuti, et nichil
patiebantur super contritione Joseph. Qua-
propter nunc migrabunt in capite transmigran-
tium, et auferetur factio lascivientium.
Iuravit dominus deus in anima sua, dicit dominus deus
exercituum. Detestor ego superbiam Iacob,
et domos eius odi, et tradam civitatem cum
habitatoribus suis. Quod si reliqui fuerint
decem viri in domo una, et ipsi morientur. Et
tollet eum propinquus suus, et comburet
eum, ut efferat ossa de domo. Et dicet
ei qui in penetralibus domus est: Numquid
adhuc est apud te? Et respondebit: Finis est. Et
dicet ei: Tace, et non recorderis nominis domini.
Quia ecce dominus mandavit, et percutiet
domum maiorem ruinis, et domum mino-
rem scissionibus. Numquid currere queunt
in petris equi, aut arari potest in bubalis?
Quoniam convertistis in amaritudinem iudicium,
et fructum iustitie in absinthium. Qui leta-
mini in nichilo, qui dicitis: Numquid non in
fortitudine nostra assumpsimus nobis cor-
nua? Ecce ego suscitabo super vos domus
Israel, dicit dominus deus exercituum gentem, et conte-
rent vos ab introitu Emath usque ad
torrentem deserti.

VII

Hec ostendit michi dominus deus. Et ecce
fictor locuste in principio germinantium
serotini imbris. Et ecce serotinus post
tonsorem gregis. Et factum est cum consummasset
comedere herbam terre, dixi: Domine deus,
propitius esto obsecro. Quis suscitabit
Iacob, quia parvulus est? Misertus est
dominus super hoc. Non erit, dixit dominus deus.
Hec ostendit michi dominus deus. Et ecce
vocabat iudicium ad ignem dominus deus,
et devoravit abyssum multam, et come-
dit simul partem. Et dixi: Domine deus, quie-
sce obsecro. Quis suscitabit Iacob,
quia parvulus est? Misertus est dominus
super hoc. Sed et istud non erit, dixit dominus deus.
Hec ostendit michi dominus deus. Et ecce dominus
stans super murum litum, et in manu eius
trulla cementarii. Et dixit dominus ad
me: Quid tu vides Amos? Et dixi: Trul-
lam cementarii. Et dixit dominus ad
me: Ecce ego ponam trullam in medio
populi mei Israel. Non adiciam ultra superin-
ducere eum. Et demolientur excelsa ydoli,
et sanctificationes Israel desolabuntur,
et consurgam super domum Ieroboam in gla-
dio. Et misit Amasias sacerdos Bethel
ad Ieroboam regem Israel, dicens: Re-
bellavit contra te Amos in medio domus
Israel. Non poterit terra sustinere universos
sermones eius. Hec enim dicit Amos:
In gladio morietur Ieroboam, et Israel
captivus migrabit de terra sua. Et
dixit Amasias ad Amos: Qui vides,
gradere, fuge in terram Iuda, et comede
ibi panem, et ibi prophetabis. Et in Bethel non
adicies ultra ut prophetes, quia sanctificatio
regis est, et domus regni est. Et respondit Amos
et dixit ad Amasiam: Non sum propheta, et non sum
filius prophete, sed armentarius ego sum
vellicans sicomoros. Et tulit me
dominus cum sequerer gregem, et dixit ad me dominus:
Vade propheta ad populum meum Israel. Et nunc

audi uerbum dñi. Tu dicis. Non ꝓphe-
tab sup isrl'. & nõ stillabis sup domũ
idoli. Ꝓpter h hec dicit dñs. Uxor tua
in ciuitate fornicab'. & filii tui & filie
tue in gladio cadent. & humus tua i
funiculo metiet'. Et tu in tra polluta
morieris. & isrl' captiuus migrabit

VIII

Hec ostendit de tra sua.
dit m dñs ds. Et ecce uncin'
pomoꝝ. Et dixit. Quid tu uides amos.
Et dixi. Uncinũ pomoꝝ. Et dixit dñs
ad me. Uenit finis sup ꝑplm meum
isrl'. n adiciam ult' ut ptranseã eũ.
Et stridebunt cardines templi i die
illa. dicit dñs ds. Multi morient'. in
õi loco ꝓiciet' silentium. Audite h
qui conteritis paupem. & deficẽ faci-
tis egenos tre dicentes. Qñdo tñsi-
bit messis. & uenundabim' merce'.
& sabbm. & aperiemus frumentũ ut mi-
nuamus mensurã. & augeam' siclũ.
& supponam' stateras dolosas. ut pos-
sideamus i argento egenos & paupe'
ꝓ calciamentis. & quisquilias frumti
uendam'. Iurauit dñs in suꝑbia
iacob. Si oblitus fuero usq; ad finẽ
õ opa eoꝝ. Numquid sup isto n commoue-
bit terra. & lugebit õis habitator ei'. Et
ascendet qsi fluuius uniuersus. & eiciet'
& defluet qsi riuus egypti. Et erit. In
die illa dicit dñs. occidet sol meridie.
& tenebrescẽ faciam trã i die lucis.
Et conuertam festiuitates uras i luctũ.
& sup omne cap caluitiũ. Et ponã eã
qsi luctũ unigeniti. & nouissima ei qsi
diẽ amarũ. Ecce dies ueniunt dic ds.
& mittã famẽ i trã. n famẽ pa-
nis. neq; sitim aque. s; audiendi ũ-
bũ di. Et commouebunt' a mari usq;
ad mare. & ab aquilone usq; ad orientẽ
circuibunt qrentes ũbum dñi. & nõ
inuenient. In die illa deficient ũgines
pulchre. & adolescentes in siti. qui iu-
rant i delicto samarie. & dicunt. Uiuit
ds tuus dan. & uiuit uia bersabee.
Et cadent. & n resurgent ult'.

IX

Uidi dñm. stantem sup altare.
Et dixit. Percute cardinẽ. & como-
ueant' suꝑliminaria. Auaritia eñi in
capite omniũ. & nouissimũ eoꝝ iter-
ficiam gladio. Non erit fuga eis. Fu-
giet. & nõ saluabitur ex eis q fugerit.
Si descenderint usq; ad infernũ. inde
manus mea educet eos. & si ascende-
rint usq; i celum inde detrahã eos.
Et si absconditi fuerit i uertice car-
meli. inde scrutans auferam eos. Et si
celauerint se ab ocul' meis in pfundo
maris. ibi mandabo serpenti & mor-
debit eos. Et si abierint i captiuitatẽ
coram inimicis suis. ibi mandabo gla-
dio & occidet eos. Et ponam oculos me-
os sup eos i malum. & n i bonũ. Et dñs
ds exercituũ qui tangit trã & tabescẽt.
& lugebunt omnes habitantes i ea. Et a-
scendet sicut riuus omnis. & defluet si-
cut fluui' egypti. Qui edificat i celo
ascensionẽ suã. & fasciculũ suũ sup
trãm fundauit. qui uocat aqs ma-
ris. & effundet eas sup faciem terre.
dñs nomẽ eius. Numquid n ut filii ethi-
opum uos estis m filii isrl' ait dñs.
Numquid n isrl' ascendẽ feci de tra egyp-
ti. & palestinos de capadocia. & syros de
cirene. Ecce oculi dñi di sup regnum
peccãs. & cõteram illud a facie tre. Uer-
tũ conterens n cõteram domũ iacob. dic ds.
Ecce eñ ego mandabo. & concutiã i oibz

gentib; domu isrl. sic cõcutit̃ triticũ in
cribro. ⁊ ñ cadet lapillus sup terram.
In gladio morientur omnes pccores
ppli mei. qui dicunt. Nõ appinquabit ⁊ ñ
ueniet sup nos malum. In die illo susci
tabo tabernaculum dauid qd' cecidit.
⁊ reedificabo apturas muror eius. ⁊
ea q̃ corruerant instaurabo. Et reedifi
cabo eum sicut in dieb; antiqs. ut possi
deant reliquias ydumee. ⁊ oẽs natio
nes. eo q' inuocatũ ẽ nomẽ meũ sup eos.
dicit dñs faciens h. Ecce dies ueniunt
dic dñs. ⁊ cõphendet arator messore. ⁊
calcator uue mittentẽ semẽ. Et stilla
bunt montes dulcedinẽ. ⁊ oẽs colles
culti erunt. Et cõuertam captiuitatẽ ppli
mei isrl. ⁊ edificabunt ciuitates desertas
et habitabunt. ⁊ plantabunt uineas ⁊
bibent uinũ earũ. ⁊ facient hortos ⁊ co
medent fructus eor. Et plantabo eos
sup humũ suam. ⁊ ñ euellam eos ul
tra de terra sua quam dedi eis. dicit
dñs ds. Explicit Amos. Incip plogus
Iacob patriarcha fratrem habuit Abdie ph.
esau. qui ob ruborem corporis sui edom
hebrea lingua appellatus ẽ. qd' lati
ne sanguineus ẽ. Is memoratũ
fratrem suũ qui isrl' nomẽ acceperat grã
odio commotus ẽ. interimẽ conatus est.
Qua de cã omnes qui ppłm isrl' hoc
ẽ filios patriarche iacob pdicti esau
odiũ imitati sunt edom appellati s.
Et qz ppłs isrl' de captiuitate chalde
or p cyrum regem psar. uirtu dei
reuocatus uidetur. ab alio regno g
uiter afflictus atq; oppssus ẽ. ideo
si regnũ qd more esau pdictũ ppłm
psecutũ ẽ p denũtiationẽ abdie p
phe increpatur. qd ñ dei indignatõe

sz sua uirtute ppłm superatum grauabat
de quo regno olim p dauid in psalmo
c. xxxvi. dictum ẽ. Memorare dñe fi
lior edom in die ihrłm. Nam reliqua
lectione cõphensa. futurũ i gentes
iudiciũ ob causas lectione cõphensas.
regnumq; dei in ppło isrl' significat.
Hebrei hunc ẽẽ dicunt qui sb rege sa
marie achab. ⁊ impiissima iezabel pa
uit. c. pphas in speluncis. qui ñ curua
uerunt genu baal. ⁊ de vii. milib; ñ
errantib; quos helias arguit ignorasse. sepulchrũ q; eius usq; hodie
cum mausoleo helisei pphe. ⁊ bapte
iohannis i sab sebasten ueneratione
habetur. q olim samaria dicebat. Hanc
herodes rex antipat filius i honore
augusti cesaris. greco noĩe uocauit
sebasten. i. augustam. Igitur qui c.
pphas saluauerat accepit grãm p
phalem. ⁊ de duce exercitus fit dux ec
clesie. Tunc i samaria puũ gregẽ
pauerat. nunc in toto orbe xpi pa
scit ecclias. Et sicut stephs coronã
meruit passionis. sic hic seruum
dei cum paulo aplo noĩe glatur. q
abdias seruus dñi in nostro so
nat eloquio. Itẽ alius plogus.
Esau filius ysaac fr
iacob. uocatus est
edom. i. rufus. ⁊ seir.
i. pilosus. Hic posse
dit regionem q nunc dicit gebalena.
ubi prius habitauerunt horrei qui in
pretant liberi. Urbs uero q hebraice
edom. ⁊ grece ydumea uocatur a no
mine conditoris uocitatus ẽ palestine.
Cui dicit p amos. Sr trib; scelerib;
edom. ⁊ sup iiii. ñ cõuertam eũ. Cũ ergo